

Ku dhaqan Xafiis D.

FAAFINTA

الرسمية

OFFICIAL

RASMIGA AH

الجريدة

BULLETIN

EE JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

Sanadka 13aad

Muqdisho, 05 APRIL 2026

Lr.1

Waaxda Maamulka Faafinta Rasmiga ah
Ee Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda

FAAFIN BIL SOO BAXA

Qiiimaha waa \$XXX Dollar, lambar waliba – **RUKUNKA:** Sanaddii waa \$XXX Dollar, Soomaaliya gudaheeda – Dibaddeedana waa \$XXX Dollar.

Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilaabmaa 1 Janaayo. Qiiimaha Qoritaanku F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa \$XXX Dollar – Rukunka iyo Qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah – Lacagta waxaa lagu bixiniyaa Xafiiska Canshuuraha ee Wasaaradda Maaliyadda.

KOBNIIN

BOGGA KOOWAAD

SHARCI

W.M

BOGGA LABAAD

XEER

BOGGA SEDDEXAAD

TALOOYIN, ISGAARSIIN, OGAYSIIS, IWM

BILAHA

JAN-FEB

2026

SHARCI LR.47

TAARIKH: 15-TA JANAAYO 2026

SHARCIGA KAALMA-SHARCIYEEDKA FEDERAALKA

MADAXWEYNAHA J.F.S,

- MARKUU ARKAY: Qodobka 87^{aad}, Faqradda 1^{aad} iyo Faqradda 2^{aad} ee Dastuurka KMG.
- MARKUU ARKAY: Qodobka 82^{aad}, Faqradda 3^{aad} ee Dastuurka KMG.
- MARKUU ARKAY: Qodobka 90^{aad}, Xarafka "F" ee Dastuurka KMG.
- MARKUU ARKAY: Warqadda Guddoomiyaha Golaha Shacabka ee summaddeedu tahay XGGSH/0812/B11/25, ku taariikheysan 11/01/2026, ujeeddaduna tahay Soo Gudbin Ansixinta Hindise-Sharciyeedka Kaalma-Sharciyeedka Federaalka.
- MARKUU TIXGELIYAY: Baahida loo qabo in la meel mariyo sharcigan.

Waxa uu Madaxweynuhu soo saaray sharcigan:

Qodobka 1^{aad}

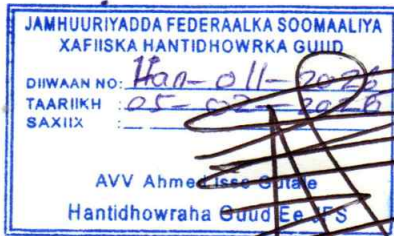
Laga billaabo marka uu Madaxweynuhu saxiixo Sharcigan, waxaa si rasmi ah loo oggolaaday Sharciga Kaalma-Sharciyeedka Federaalka.

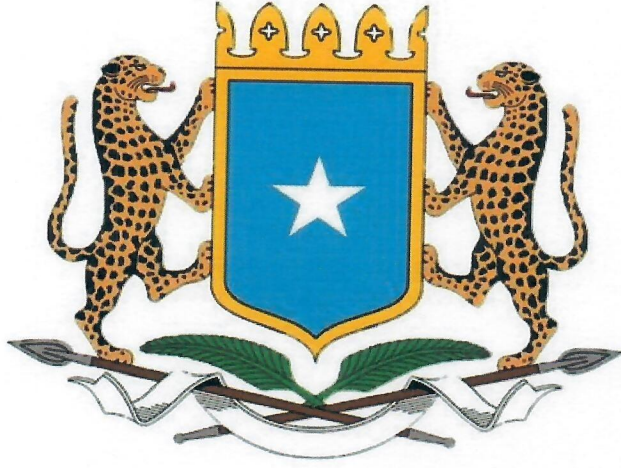
Qodobka 2^{aad}

Waxa uu sharcigan dhaqan gelayaa isla marka uu Madaxwaynaha J.F.S saxiixo, waxaana lagu soo daabici doonaa Faafinta Rasmiga ee J.F.S.

Mudane Dr. Xasan Sheekh Maxamuud
Madaxweynaha J. F.S.

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA

**GOLAHA AQALKA SARE EE
BAARLAMAANKA FEDERAALKA SOOMAALIYA**

**HINDISE-SHARCIYEEDKA
“KAALMA-SHARCIYEEDKA FEDERAALKA”**

Waxaa diyaariyey: Wasaaradda Cadaaladda iyo Arrimaha Dastuurka, 2023

CUTUBKA KOWAAD QODOBBO GUUD

Qodobka 1^{aad} Magaca Xeerka

1. Xeerkan waxa lagu magacaabaa "Xeerka kaalmo-Sharciyeedka Soomaaliya".

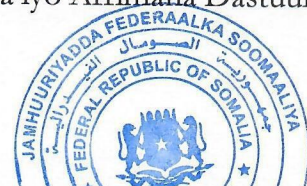
Qodobka 2^{aad} Qeexid

Iyadoo la tixgelinayo ujeeddada Xeerkan, erayada soo socda wuxuu mid walba leeyahay macnaha ku hor qoran:

1. **"Idman"** waxaa loola jeedaa qof ama hay'ad kasta oo ay u oggolaadeen Guddiyada Kaalma-sharciyeedka Federaalka, Gobolka Banaadir iyo Dawlad-goboleed kasta oo Xubin ka ah Federaalka inuu bixiyo Kaalma-sharciyeed;
2. **"Talo-bixin"** waxaa loola jeedaa talo-bixin kaalma sharci oo af ama qoraal ah oo uu bixiyo sharciyaqaan, si waafaqsan shuruucda Dalka;
3. **"Qareen"** waxaa loola jeedaa qof kasta oo leh rukhsad Qareen sida ku cad Sharciga Qareennada Soomaaliyeed;
4. **"Gargaar"** waxaa loola jeedaa gargaar loo qabanayo qof kasta oo u baahan gargaar la xiriira dacwooyinka, iyadoo loo qabanayo hab ka-wakiil-ahaansho si waafaqsan sharuucda Dalka;
5. **"Kaaliye Qareen"** waxaa loola jeedaa qof kasta oo caawiya ama ka hoos shaqeeya Qareen, kaasoo aan haysan Rukhsad Qareen;
6. **"Guddi"** waxaa loola jeedaa Guddiga Kaalmo-sharciyeedka Federaalka, ama Guddiga Dawlad-goboleed kasta oo Xubin ka ah Federaalka;
7. **"Xafiiska Kaalma-sharciyeedka Gobolka Banaadir"** waxa loola jeedaa Xafiiska Kaalma-Sharciyeedka Gobolka Banaadir ee uu Asaasay Guddiga Kaalmo-Sharciyeedka Federaalka;
8. **"Dastuur"** waxaa loola jeedaa Dastuurka Ku-meel-gaarka ah ee JFS ama Dawlad-goboleed kasta oo Xubin ka ah Federaalka;

9. **“Heshiis Iskaashi”** waxaa loola jeedaa heshiis dhexmara Guddiga iyo bixiye idman ee kaalma-sharciyeed oo dejinaya xuquuqda iyo waajibaadka Guddiga iyo bixiyaha kaalma-sharciyeedkaas;
10. **“Guddiga Federaalka ee Kaalmo-sharciyeedka”** waxaa loola jeedaa Guddiga lagu dhisay si waafaqsan Xeerkan si uu u go’aamiyo qaab-hawleedka kaalma-sharciyeedka Qaran, si looga hirgeliyo Guddiyada Gobolka Banaadir iyo Dawlad-goboleedyada Xubnaha ka ah Federaalka iyo xafiisyadooda kaalma-sharciyeedka;
11. **“Guddiga Kaalma-sharciyeedka Dawlad-goboleedka Xubinta ka ah Federaalka”** waxaa loola jeedaa Guddi lagu dhisay si waafaqsan shuruucda Dawlad-goboleed kasta oo Xubin ka ah Federaalka;
12. **“Rug sharci”** waxaa loola jeedaa Rug sharci ee jaamacadeed oo hoos-timaada kormeer qareen u qalma oo shaqaaleysiya ardayda sharciga iyo kaaliyeyaal qareen;
13. **“Kaalma-sharciyeed”** waxaa loola jeedaa kaalma-sharciyeedka asaasiga ah iyo kan heerka labaad ee la siiyo muwaadiniinta iyo degganeyaasha rasmiga ah ee aan dhaqaale ahaan awoodin in ay iska bixiyaan xushmada qareenka;
14. **“Tilmaan Kaalma-sharciyeed”** waxaa loola jeedaa tilmaan loo cuskaday si waafaqsan Qodobka 39^{aad} ee Xeerkan oo qeexaya in hab-raacyada maamul ee lagu hirgelinayo mashruuca kaalma-sharciyeedka ee federaalka, heerarka Gobolka Banaadir iyo Dawlad-goboleed kasta oo Xubin ka ah Federaalka;
15. **“Bixiye Kaalma-sharciyeed”** waxaa loola jeedaa qof ama cid kasta ee uu idmaday Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka, Gobolka Banaadir ama Dawlad-goboleed kasta oo Xubin ka ah Federaalka si uu u bixiyo kaalma-sharciyeedka asaasiga ah iyo kan heerka labaad;
16. **“Kaaliye sharci”** waxaa loola jeedaa qof aan ahayn qareen ama kaaliye qareen oo ay qoratay Dawladda ama hay’ad aan-dawli ahayn si uu u bixiyo kaalma-sharciyeed asaasi ah oo ku sugnaanaya kormeerka qareen;
17. **“Wasiir”** waxaa loola jeedaa Wasiirka Cadaaladda ee Xukuumadda JFS ama Wasiiradda Cadaaladda Dawlad-goboleedyada Xubnaha ka ah Federaalka (DXF);
18. **“Wasaarad”** waxaa loola jeedaa Wasaaradda Cadaaladda iyo Arrimaha Dastuurka ee

Xukuumadda **JFS** ama Wasaaradaha Cadaaladda Dawlad- goboleedyada Xubnaha ka ah Federaalka (DXF);

19. **“Kaalmeeeye sharci”** waxaa loola jeedaa qof uu qortay Guddiga, waax dawladda ka tirsan ama bulshada rayidka kaas oo dhammeystay tababar waxbarasho oo uu ansixiyey Guddiga, ama tababar waxbarasho ee uu fuliyey urur aan-dawli ahayn oo uu idmaday Guddigu, iyo bixiye kaalma-sharciyeed asaasi ah si waafaqsan kormeerka qareen idman, balse aan haysan rukhsad qareennimo;
20. **“Sabool”** waxaa loola jeedaa qof kasta oo aan dhaqaale ahaan awoodi karin in uu iska bixiyo kharashaadka dacwadda ee looga baahan yahay;
21. **“Ka-wakiil-ahaansho”** waxaa loola jeedaa Ka-wakiil-ahaansho ku aaddan ujeedooyinka dacwada;
22. **“Kaalma-sharciyeedka asaasiga ah” (Primary Legal Aid)** waxaa loola jeedaa u samayn macmiilka wacyigelin, talo sharci iyo u qorid cabasho. Halka uu Kaalma-sharciyeedka heerka labaad (Secondary Legal Aid) waxaa loola jeedaa u qareemid iyo ku matalid macmiil Maxkamadd horteed.
23. **“Heerka koowaad ee kaalma-sharciyeedka”** waxaa loola jeedaa Kaalma-sharciyeedka asaasiga ah waxaana la siinayaa cid kasta, iyadoo aan loo egeyn dadka Saboolka ah ama aan awoodin in ay iska bixiyaan adeegga qareenka dhaqaalahooda awgiis.
24. **“DXF”** waxaa loola jeedaa Dawlad-goboleedyada Xubnaha ka ah Federaalka; iyo
25. **“JFS”** waxaa loola jeedaa Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

Qodobka 3^{aad} Ujeeddada Xeerka

Ujeedooyinka ugu muhiimsan ee laga leeyahay Xeerkan waxaa ka mid ah:

1. In kor loo qaado cadaaladda iyo sarreynta sharciga si qof walba u helo kaalmo-sharciyeedka uu u baahan yahay oo ah xaqa ka-wakiil-noqosho sharci, marka uusan qofku lahayn awood dhaqaale, sida dadka saboolka ah iyo kuwa nugul.
2. In la dhiso qaab-hawleed talo-bixin, gargaarid iyo ka-wakiil-noqosho iyadoo

dhaqaalaha ay bixinayso dawladda heerkeeda kala duwan, isla markaana aragtidu tahay in la caawiyo shakhsiyaadka aan awoodin in ay helaan talo-bixin, gaargaarid ama ka-wakiil-noqosho sharci sabab la xiriirta dhaqaalahooda awgeed.

3. In Kaalma-sharciyeedku yahay qaabka keliya ee lagu xaqiijin karo in ay helaan dadka saboolka ahi fursad Cadaaladeed oo loo siman yahay.
4. In Kaalma-sharciyeedku uu u fududeeyo dadka saboolka ah iyo kuwa nugulba helidda xuquuqda Dastuuriga ah ee ku aaddan in si siman loola dhaqmo sharciga iyo Maxkamadda hortooda.
5. In ay taabba-geliyaan Dawladda Federaalka, Gobolka Banaadir iyo Dawladaha Xubnaha ka ah Federaalka (DXF) nidaam ka-wakiil-noqosho sharci iyadoo la siinayo cid kasta oo u baahan oo aan dhaqaale ahaan isku-filnayn.
6. Xeerkani wuxuu waafaqsan yahay Dastuurka Ku-meel-gaarka ah ee JFS iyo, Qodobka 15^{aad} ee Xeerka Habka Ciqaabta Soomaaliyeed ee 1963 iyo Qoddobka 14^{aad} (2) ee Xeerka Nidaamka Garsoorka ee 1962.

CUTUBKA LABAAD MABAADI'DA GUUD

Qodobka 4^{aad} Mabaadi'da Guud

1. Kaalma-sharciyeedku waa inuu noqdaa adeeg ay heli karaan dhammaan qeybaha bulshadda iyo cid kasta oo sharcigu u dammaanad-qaaday helitaankeeda si waafaqsan Dastuurka iyo Xeerkan.
2. Hannaanka iyo Hab-raacyadda bixinta kaalma-sharciyeedka waa inuu waafaqaa xeerarka asaasiga ah ee Qaranka, gaar ahaan Dastuurka Ku-meel-gaarka ah, Xeerarka iyo heshiisyada Caalamiga ah ee Soomaaliya ay qeyb ka tahay.
3. Hawl-galka maamul ee Kaalma-sharciyeedku waa inuu noqdaa mid u madax- bannaan fulinta hawlaha loo idmaday.
4. Kaalma-sharciyeedku wuxuu khuseeyaa dacwadaha madaniga iyo kuwa ciqaabta ee

heerka asaasiga ah iyo heerka labaad.

5. Kaalma-sharciyeedka asaasiga ah sida wacyi-gelin, bixin talo-sharci iyo cabasho u qorid sida ku cad Qoddobka 8^{aad} farqaddiisa (1), waxaa la siinayaa cid kasta iyadoo aan loo eegayn heerka-dhaqaale, halka kaalma-sharciyeedka heerka labaad oo ah u-qareemid iyo ka-wakiil-ahaansho, la siinayo dadka saboolka ah iyo kuwa nuqul, waxaana lagu faah-faahindoonaa Xeer-nidaamiyaha iyo tilmaamaha lagu qeexay Qoddobada 38^{aad} iyo 39^{aad} ee Xeerkan.
6. Tayada Kaalma-sharciyeedku waa inay noqotaa mid xaqiijinaysa in dadka adeegsanaya ay fursad buuxda u helaan difaac caddaaladeed oo la siman tan la siiyo dadka kale ee leh awoodda helitaanka qareennada.

Qodobka 5^{aad}

U-sinnaanta Xaqa Helidda Difaac-qareen

1. Xeerkani wuxuu waafaqsanyahay Dastuurka Jamhuuriyadda Federalka Soomaliya
2. Muwaadin kasta oo Sabool ahi wuxuu xaq u leeyahay in uu helo difaac qareen oo lacag la'aan ah marka uu u baahdo, si waafaqsan Dastuurka Qoddobka 34^{aad} (4) ee wax ka beddelka Dastuurka JFS, Xeerkan iyo Shuruucda kale ee Federaalka, Gobolka Banaadir iyo DXF.
3. Xaqa helitaanka adeegyada kaalma-sharciyeedka waa in uu ahaadaa xaq loo siman yahay dhammaan, dadka mutaystay si waafaqsan Dastuurka KMG ah ee JFS.

Qodobka 6^{aad}

Takoora-la'aan

1. Kaalma-sharciyeedka ay bixiyaan hay'adaha kaalma-sharciyeedka waa inuu saldhig u noqdaa mabaadi'da iyo maqaasida sharecada Islaamka ee takoor la'aanta.
2. Waa in la helaa tallaabooyin gaar ah oo la ansixiyey (xeer-nidaamiye) si loo hubiyo xuquuqda haweenka, Carruurta, barakaceyaasha gudaha iyo dadka qaba baahiyaha gaarka ah in ay helaan Kaalma-sharciyeed waqtiga ku habboon iyo sida ugu habboon oo aan takoor lahayn.

Qodobka 7^{aad}
Helidda Kaalma-sharciyeedka Xilli Habboon

1. Qof kasta oo la qabto ama la xiro ama qeyb ka ah tallaabo maamul (administrative action) ama doonaya in uu gudbiyo ama iska difaaco dacwad madani ah wuxuu xaq u leeyahay:
  - b) In uu helo kaalma-sharciyeedka asaasiga ah iyo kan heerka labaad ee uu xaq u leeyahay;
  - t) in lagu wargeliyo xuquuqda kaalmo-sharciyeed ee uu xaq u leeyahay;
  - j) in lagu wargeliyo hab-raacyada lagu heli karo kaalma-sharciyeedka si waafaqsan Xeerkan;
  - x) in lagu wargeliyo halka ugu dhaw ee kaalma-sharciyeedka laga heli karo;
2. Si waafaqsan ujeedooyinka faqradda (1) ee qodobkan, dhammaan Guddiyadu waxay xaqiijinayaan in macluumaadka ku saabsan bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka idman ee ugu dhaw laga yeelo mid laga heli karo adeegga guud ee dadweynaha ee saldhig boolis kasta, xarun hayn, dhisme Maxkamad ama Xabsi iyo la xiriiridda dadka u baahan kaalma-sharciyeedka goobahaas.

CUTUBKA SADDEXAAD
ADEEG-BIXIYEYAASHA IYO KA-FAA'IDAYSTEYAASHA KAALMA-
SHARCIYEEDKA

Qodobka 8^{aad}
Heerarka Kaalma-sharciyeedka iyo Cidda Bixin Karta

1. Kaalma-sharciyeedka asaasiga ah (primary legal aid) waxaa la siinayaa cid kasta, iyadoo aan loo egeyn dadka Saboolka ah ama aan awoodin in ay iska bixiyaan adeegga qareenka dhaqaalahooda awgiis, waxaana ka mid ah kaalmooyinka sharci ee la siin karo cid kasta:
  - b) bixinta talo sharci ee arrimaha sharciga;
  - t) bixinta gargaar sharci ee xallinta khilaafaadka, iyadoo la adeegsanayo qaababka dacwad-qaadista aan tooska ahayn sida wada-xaajood, dhexdhexaadin iyo heshiisiin ay sameeyaan odoyaasha dhaqanka ama sharci-yaqaanada madaxa-bannaan;
  - j) u-gudbinta macaamiisha bixiyeyaasha kaalmo-sharciyeedka heerka labaad;

- x) gargaarka macaamiisha ee hadal-qoraalka cabashooyinka iyo dokumentiyada kale;
  - kh) bixinta macluumaadka sharci ee ku saabsan shuruucda khusaysa Soomaaliya, xuquuqda iyo xilalka shakhsiyaadka ee ku aaddan sharciga iyo qaababka kala duwan ee meel-marinta iyo fulinta xuquuqaha si waafaqsan sharciga; iyo
  - d) qabashada barnaamijyo wacyi-gelin sharci si wax looga baro dadka kaalma-sharciyeedka iyo sharuucda kale ee Dalka.
2. Shakhsiyaadka soo socda ayaa bixin kara kaalma-sharciyeedka asaasiga ah:
- b) qareennada idman;
  - t) kaaliyeyaasha qareennada idman;
  - j) shakhsiyaadka mudan ee idman oo sugaya in loo oggolaado in ay qareenno noqdaan;
  - x) shakhsiyaadka kale ee ku habboon mudanna oo ay magacawdo Maxkamaddu si ay wakiil uga noqdaan dadka ku eedaysan dacwadaha fal-dembiyeedyada;
  - kh) gargaareyaasha sharci ee u shaqeeya bixiyeyaasha idman ee kaalma-sharciyeedka oo gargaara dadka eedaysaneyaasha ah;
  - d) kaalmeeyeyaasha sharci ee u shaqeeya bixiyeyaasha idman ee kaalma-sharciyeedka ee aan dawliga ahayn;
  - r) ardayda sharciga ee u shaqeeya Xarumaha sharci ee idman iyo
  - s) odayaasha dhaqanka ama xeer-beeg.
3. Kaalma-sharciyeedka heerka labaad waxaa la siinayaa shakhsiyaadka mudan kaalma-sharciyeedka si waafaqsan mudnaanshaha iyo heerka dhaqaalaha ee ku xiran tilmaamaha Kaalma-sharciyeedka oo ay ku jiraan:
- b) la-talinta macaamiisha;
  - t) ka-wakiil-noqoshada iyo difaacidda macaamiisha ee dacwadaha fal-dembiyeedka inta lagu guda-jiro maxkamadaynta ka hor, maxkamadaynta dhexdeeda iyo kaddib maxkamadaynta;
  - j) ka-wakiil-noqoshada macaamiisha dhanka hay'adaha iyo difaaca dacwadaha madaniga ah;
  - x) ka-wakiil-noqoshada macaamiisha dhanka dacwadaha ee horyaal hay'adaha maamulka dadweynaha;
  - kh) diyaarinta hadal-qoraalada iyo jawaab-celinada dacwooyinka sharci;
  - d) gudbinta doodaha sharci ee maxkamadaha hortooda;
  - r) bixinta ka-wakiil-noqosho sharci ee heer caalami; iyo
  - s) qabashada dhammaan hawlahaas iyadoo wakiil laga yahay macaamiil waxaa qaban kara:

- i. Qareen idman iyo
- ii. Kaaliye Qareen idman marka laga reebo ka wakiil noqosho matalaada Maxkamadd horteed.

Qodobka 9^{aad}
Dhinacyada ka reeban Xeerkan

1. Xeerkan laguma dabaqayo qareennada aan idmanayn kaaliyayasha Qareenada aan idmnayn, iyo shakhsiyaadka mudan oo aysan magaacabin Maxkamadd ama kuwa u shaqeeya ururro aan dawli ahayn, oo uu xil ka saaran yahay in ay u gargaaraan dadka baahida u qaba adeeg kaalma-sharciyeed.

Qodobka 10^{aad}
Ururrada Aan-dawlga ahayn (NGO's), Ururrada Bulshadda Rayidka iyo Xarumaha Sharciga

1. Ururrada aan-dawlga ahayn, ururrada bulshadda rayidka ah iyo Xarumaha sharciga oo loo idmaday adeeg-bixiyeyaasha Kaalma-sharciyeedka waa in ay u bixiyaan adeegyada Kaalma-sharciyeedka ee ku xusan Qodobka 8^{aad} ee Xeerkan, si waafaqsan tilmaamaha ku xusan Qodobka 39^{aad} ee Xeerkan, iyo heshiisyada ay ururradaasi la galeen Guddiga ay khusayso.
2. Xeerkani ma saameynayo ururrada aan-dawlga ahayn, ururrada bulshada rayidka ah iyo Xarumaha sharci oo aan shaqadoodu ahayn bixinta adeegyada Kaalma-sharciyeedka ee ku xusan Qodobka 11^{aad} ee Xeerkan.
3. Dhammaan ururrada ama hay'adaha bixiya Kaalma-sharciyeedka waxaa looga baahan yahay in ay iska diiwaan-geliyaan, isla markaasna ka haystaan rukhsad Wasaaradda Cadaaladda ee heerarka ay ka hawl-galaan.

Qodobka 11^{aad}
Adeegsi Kaaliyeyaasha Maxkamadda iyo Saraakiisha Xafiisyada Degmada oo aysan ka jirin Bixiyeyaal Kale ee Kaalma-sharciyeed

Guddiga ay arrintu khuseyso waa in uu:

1. U xilsaaraa meeshii aysan ka jirin bixiyeyaal kaalma-sharciyeed ee degmo, Sarkaal Boolis

oo u tababaran Sharciga goobta Maxkamadda Degmadda, si uu u noqdo sarkaal kaalmo-sharciyeed ee gargaara kaalma-sharciyeedka asaasiga ah.

2. U magacaabaa meeshii aysan ka jirin hay'adaha bixiya kaalma-sharciyeedka ama xafiiska degmada ay khusayso kaaliye sharci, ama wuxuu heshiis iskaashi la gelayaa hay'add aan dawli ahayn oo ka diiwaan-gashan degmada si ay ugu shaqaaleysiiso kaaliyeyaal sharci oo bixiya adeega kaalma-sharciyeedka asaasiga ah.

Qodobka 12^{aad}

U-gudbinta Guddiyada Xallinta Khilaafaadka ee Dhaqanka iyo Diinta halka aysan ka jirin bixiyeyaal Kaalma-sharciyeed

1. Dacwooyinka ku habboon, meeshii aysan ka jirin bixiyeyaal kaalma-sharciyeed ama xafiisyo kaalma-sharciyeed kale ee degmo, saraakiisha iyo kaalmeeyeyaasha sharci ee lagu xusay Qodobka 11^{aad} ee xeerkan, waxay macaamiisha u weecin karaan guddiyada xallinta khilaafaadka ee dhaqanka iyo diinta.
2. Marka dacwada loo gudbiyo guddi xallin khilaafaad ee dhaqanka ama diinta wuxuu guddigaasi xaqiijinayaa in khilaafkaas lagu xalliyo si waafaqsan mabaadi'da ku aaddan xuquuqda asaasiga ah ee Shareecada Islaamka & Dastuurka.

Qodobka 13^{aad}

Ka-faa'iideysteyaasha Kaalma-sharciyeedka

1. Qof kasta oo xaq u leh helitaanka kaalma-sharciyeedka, si waafaqsan Qodobbada 5^{aad} iyo 6^{aad} ee Xeerkan, wuxuu yeelanayaa xuquuqaha soo socda:
  - b) Xaq-u-lahaanshaha helitaanka kaalma-sharciyeedka si takoorid-la'aan ah;
  - t) Xaq-u-lahaanshaha xallinta gal-dacwadeedka si ku habboon adeegyada;
  - j) Xaq-u-lahaanshaha helitaanka kaalma-sharciyeed ee dhammaan heerarka dacwooyinka madaniga iyo ciqaabta ah;
  - x) Xaqa uu u leeyahay in la caawiyo loolana dhaqmo si xushmad iyo qaddarin leh;
  - kh) Xaqa in markasta uu bixiyaha kaalma-sharciyeedku ku wargeliyo halka ay dacwadiisu marayso, garsooridda, gaarsiinta iyo la-talinta ee adeeg-bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka; iyo
  - d) Xaqa uu u leeyahay in laga dhaafo kharashka iyo khidmadda Maxkamadda.

Qodobka 14^{aad}
Dadka Codsan kara Kaalma-sharciyeedka

1. Waxaa codsan kara kaalma-sharciyeed si loogu sameeyo adeeggan:
  - b) codsadaha;
  - t) qof kasta oo uu wakhiishay Codsadaha si qoraal ah; iyo
  - j) qof kasta ama urur kasta oo uu u idmaday codsadaha si qoraal ah, inuu wakiil ka noqdo, sababo caafimaad oo la xiriira awood-la'aan xagga jirka ama maskaxda awgood.

CUTUBKA AFARAAD
ASAASKA GUDDIYADA KAALMA-SHARCIYEEDKA

Qodobka 15^{aad}
Asaaska iyo xubnaha Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka

1. Xeerkan waxaa lagu asaasayaa "Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka" oo leh shakhsiyad-qaanuuneed oo u gaar ah.
2. Guddigu wuxuu ka koobnaanayaa 9 (sagaal) xubnood, iyadoo la tixgalinayo haweenka iyo dadka baahiyaha gaarka ah qaba waana sidan soo socota:
  - b) Garsoore Maxkamadda Sare oo uu soo magacaabo Guddoomiyaha Maxkamadda Sare ee Dalka JFS;
  - t) Xubin ka tirsan Wasaaradda Cadaaladda ee Xukuumadda JFS oo uu soo magacaabay Wasiirka;
  - j) Xubin ka tirsan Xafiiska Garyaqaanka Guud Ee Dawladda oo uu soo magacaabo Garyaqaanka Guud Ee Dawladda.
  - x) Xubin ka tirsan Ururka qareennada ee JFS oo uu soo magacaabo Guddoomiyaha Ururka Qareennada JFS;
  - kh) Xubin ka tirsan ururrada Aan-dawliga ahayn ee ka hawl-gala Federaalka ee bixiya Kaalmo-Sharciyeedka, oo ay soo magacowdo Dalladda ururradaas mideysa;
  - d) Hormuudka Kulliyadda Qaanuunka ee Jaamacadda Ummada Soomaaliyeed (JUS), oo uu soo magacaabay Guddoomiyaha Jaamacadda Ummadda;
  - r) Xubin ka tirsan Ciidamada Asluubta ee Dawladda Federaalka oo uu soo magacaabay Taliyaha Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed ee JFS.
  - s) Xubin ka socotta Guddiga Xuquuqul Insaanka Soomaaliyeed, oo uu soo magacaabo guddoomiyaha guddigaas.

sh) Sarkaal Sare oo ka tirsan qeybta xuquuqul insaanka ee Taliska Booliiska Soomaaliyeed oo uu soo magacaabo Taliyaha Booliiska Soomaaliyeed.

Qodobka 16^{aad}

Asaaska iyo Xubnaha Guddiyada Kaalma-sharciyeedka Dawlad- goboleed Xubin ka ah Federaalka

1. Gobolka Banaadir iyo Dawladaha Xubnaha ka ah Federaalka waxay si waafaqsan sharcigan ay u asaasayaan guddi kaalma-sharciyeed oo leh shakhsiyad qaanuun oo isaga u gaar ah, si waafaqsan Qodobada khuseeya ee Dastuurka Ku-meel-gaarka ah ee JFS iyo Dastuurka Dawlad-goboleedka Xubinta ka ah Federaalka ee ay khusayso iyo xeerarka u gaarka ah Gobolka Banaadir.
2. Guddi kasta oo Dawlad-goboleed ama Gobolka Banaadir wuxuu ka koobnaanayaa 5 (shan) xubnood iyadoo la tixgalinayo haweenka iyo dadka baahiyaha gaarka ah qaba waana sidan soo socota:
  - b) Garsoore ka socda Maxkamadda ugu sareysa Dawlad-goboleed kasta oo uu soo magacaabo Guddoomiyaha Maxkamadda Sare ee DXF;
  - t) Xubin ka tirsan Wasaaradda Cadaaladda DXF oo uu soo magacaabo Wasiirka iyo qofka haya Xilka u dhigma wasiirka cadaaladda ee Gobolka Banaadir (iyadoo loo eegayo hadba maqaamka ay yeelato caasimada JFS)
  - j) Xubin ka tirsan ururrada qareennada ee DXF oo uu soo magacaabo Guddoomiyaha ururka Qareennada Dawlad-goboleedka iyo Gobolka Banaadir.
  - x) Xubin ka tirsan ururrada aan-dawliga ahayn oo bixiya kaalma-sharciyeed, oo ka hawl-gala DXF oo uu soo magacaabo guddoomiyaha dallada ururradaas midaysa
  - kh) Xubin ka tirsan Kulliyad Shareecada iyo Qaanuunka oo uu soo magacaabo Hormuudka Kulliyadaha Shareecada iyo Qaanuunka oo leh Xarun Kaalma-sharci.

Qodobka 17^{aad}

Magacaabidda Xubnaha Guddiga

1. Xubnaha Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka waxaa lagu soo magacaabayaa qaab awood-qeybsi ah iyadoo la raacayo sida ku cad Qodobka 15^{aad} ee xeerkan, xubin kasta oo ka mid ah Guddiga waxaa Dikreeto ku soo magacaabay Madaxa sare ee Hay'adda uu ka socdo.

2. Xubnaha Guddiyada Kaalma-sharciyeedka ee DXF waxaa lagu soo magacaabayaa qaab awood-qeybsi ah sida ku cad Qodobka 16^{aad} ee Xeerkan, iyadoo uu xubin kasta oo kamid ah Guddiga uu Dikreeto ku soo magacaabay Madaxa sare ee Hay'adda uu ka socdo.
3. Xubnaha Guddiga waxaa lagu soo xulayaa mabaadi'da sinnaanta iyo takoorid-la'aanta taasoo ku saleysan isu-dheelitirnaanta Jinsiga.
4. Magacaabida Guddiga waxa wareegto ku soo saaraya Wasiirka Cadaaladda ee heerka ay khusayo.

Qodobka 18aad

Magacaabidda iyo Awoodaha Guddoomiyaha Guddiga

1. Guddoomiyaha Guddiga waxaa iska dhex dooranaya xubnaha Guddiga fadhiga ugu horreeya oo uu yeesho Guddigu.
2. Awoodaha Guddoomiyaha Guddiga waxaa kamid ah:
  - b) u-yeeridda iyo qabashada dhammaan kulammada Guddiga;
  - t) isagoo ay wehliyaan xubno kale ee Guddiga, kormeeridda habsami-u-socodka hawlaha Guddiga;
  - j) isagoo la-tashi la sameynaya xubnaha kale ee Guddiga in uu bixiyo abaal-marinta iyo anshax-marinta hawl-wadeennada Guddiga;
  - x) isagoo ay wehliyaan xubno kale ee Guddiga, isku-duwidda xiriirada u dhexeeya Guddiga iyo hay'adaha kale ee ay khusayso; iyo
  - kh) isagoo ay wehliyaan xubno kale ee Guddiga, ansixinta iyo meel-marinta go'aannada Guddiga.

Qodobka 19^{aad}

Magacaabidda iyo Awoodaha Guddoomiye Ku-xigeenka Guddiga

1. Guddoomiye Ku-xigeenka Guddiga waxaa iska dhex dooranaya xubnaha Guddiga ee fadhiga ugu horreeya oo uu yeesho Guddiga.
2. Awoodaha Guddoomiye Ku-xigeenka Guddiga waxaa kamid ah:
  - b) Buuxinta kaalinta Guddoomiyaha Guddiga marka uu maqan yahay ama uusan gudan karin xilalkiisa sababo meel-mar ah awgood; iyo
  - t) Qabashada wixii kale ee xilal ah ee uu u xilsaaro Guddoomiyuhu.

Qodobka 20^{aad}
Magacaabidda iyo Awoodaha Xoghayaha Guddiga

1. Xoghayaha Guddiga waxaa magacaabaya xubnaha Guddiga kaddib faafinta xayeysiinta codsiyada jagada, qaaditaanka wareysiyo iyo xulashada tartamaha ku habboon in loo magacaabo xilkaas;
2. Awoodaha Xoghayaha Guddiga waxaa kamid ah:
  - b) wargelinta iyo diyaarinta ajendayaasha kulammada Guddiga;
  - t) diyaarinta dokumentiyada lama-huraanka ah ee kulammada Guddiga;
  - j) isku-duwidda iyo ururinta warbixinnada loo baahan yahay in la horgeeyo Guddiga;
  - x) diyaarinta misaaniyad-sannadeedka kaalma-sharciyeedka, oo ku saleysan soo- jeedinnada daneeyeyaasha, iyo u-gudbintooda Guddiga si uu u meel-marsiyo;
  - kh) xaqiijinta bed-qabka dhammaan dokumentiyada iyo warbixinnada la xiriira hawlaha maamulka ee Guddiga; iyo
  - d) iyadoo wada-tashi lala sameynayo Guddiga, inuu magacaabo hawl-wadeennada lama-huraanka u ah in ay gargaaraan Xoghayaha si ay u qabtaan xilalkooda.
  - r) qaadidda iyo diyaarinta dhammaan hadal-qoraallada kulammada Guddiga Kaalma-sharciyeedka iyo diiwaan-gelintooda.
3. Xoghayaha Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka wuxuu ku shaqeynayaa Xarunta Kaalma-sharciyeedka Guddiga ee ku taala Caasimadda JFS.
4. Xoghayaha Guddiga Kaalma-sharciyeedka Gobolka Banaadir wuxuu ku shaqeynayaa xafiis ku yaal Xarunta Kaalma-sharciyeedka Gobolka Banaadir, iyadoo Xoghayaha Guddiyada Kaalma-sharciyeedka Dawlad-goboleedka Xubinta ka ah Federaalka uu ku shaqeyn doono Xafiiska Kaalma-sharciyeedka ee magaalo-madaxda Dawlad-goboleedka Xubinta ka ah Federaalka ee ay khusayso.

Qodobka 21^{aad}
Shuruudaha Xoghayaha Guddiga

1. Shuruudaha looga baahan yahay qofka noqonaya Xoghayaha Guddiga waa:
  - b) inuu yahay muwaadin Soomaaliyeed;
  - t) in aysan da'diisu ka yarayn 30 (soddon) sano;
  - j) haysto shahaado jaamacadeed oo la aqoonsan yahay ee sharecada iyo Qaanuunka

- ama midkood;
- x) in aysan maxkamadi ku xukumin fal-dembiyeed shantii (5) sano ee ugu dambaysay; iyo kh) inuu yahay qof leh anshax-wanaagsan iyo akhlaaq suuban.

Qodobka 22^{aad}
Guntanka iyo Cod-bixinta Kulammada Guddiga

1. Guddigu wuxuu kulmayaa ugu yaraan 3(saddex) biloodba mar, balse Guddoomiyaha waa u yeeri karaa kulammada aan caadiga ahayn si waafaqsan Faqradda (5) ee isla Qodobkan.
2. Kulammada Guddigu waxay ku guntamayaan marka ay goob-joog yihiin ugu yaraan 50%+1 (boqolkiiba konton oo lagu daray hal) ee tirada guud ee Xubnaha Guddiga.
3. Guddigu wuxuu go'aannada ku gaarayaa aqlabiyad fudud oo ah 50%+1 (boqolkiiba konton lagu daray hal) ee tirada xubnaha uu fadhigu ku guntamay ama jooga kulanka.
4. Haddii codadku isla'ekaadaan xilliga cod-bixinta ee Xubnaha Guddiga, wuxuu Guddoomiyuhu yeelanayaa cod lagu kala baxo oo dheeraad ah;
5. Qabashada kulan aan caadi ahayn waxaa awood u leh Guddoomiyaha ama soo- jeedin ay saxiixaan ugu yaraan 3 (saddex) xubnood ee Guddiga ka mid ah.
6. Dhammaan kulammada waa in si rasmi ah (qoraal ama af) lagu wargeliyaa Xubnaha Guddiga ugu yaraan 24 (afar iyo labaatan) saacadood ka hor taariikhda iyo waqtiga qabashada shirka.
7. Dhammaan go'aannada Guddigu waa in loo diiwaan-geliyaa qoraal ahaan, isla markaana lagu keydiyaa galka hadal-qoraalka rasmiga ah ee Guddiga.
8. Hadal-qoraalka kulammada iyo nuqullada dhammaan go'aannada Guddiga, waa in loo diraa dhammaan xubnaha Guddiga, iyadoo isla markaana nuqullo go'aannadaas iyo dokumentiyadaas ah si rasmi ah loogu keydinayo diiwaanada xusuus-dhawrka xafiiska.

Qodobka 23^{aad}
Xarumaha Guddiga

1. Xarunta Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka waxay noqonaysaa magaalo-madaxda dalka ee Muqdisho, wuxuuna xarumo ku yeelan karaa Magaalo-madaxyada DXF.
2. Xarunta Guddiga Kaalma-sharciyeedka DXF iyo Gobolka Banaadir waxay noqoneysa Dagmooyinka ay u arkaan in ay ku haboon tahay.

Qodobka 24^{aad}
Shuruudaha Magacaabidda Xubnaha Guddiga

1. Qofka loo xulanayo inuu xubin ka noqdo Guddiga waa:
  - b) inuu yahay muwaadin Soomaali ah;
  - t) inuu haysto shahaado jaamacadeed ee la aqoonsan yahay oo dhanka sharciga ah ama shahaado maamulka iyo maaraynta ah;
  - j) inuu leeyahay ugu yaraan 3 (saddex) sano oo waayo-arragnimo shaqo ah ee hay'adaha Cadaaladda;
  - x) in uusan lahayn taariikh fal-dembiyeed oo ay ku xukuntay maxkamad sharci si kama dambeys ah, gudaha ama dibadda dalka, kaasoo ka hor-istaagi kara inuu qabto mas'uuliyaddaas; iyo
  - kh) inuu ka dhawrsan yahay anshax-xumo iyo akhlaaq-xumo.

Qodobka 25^{aad}
Mushaarka Xubnaha Guddiga

1. Xubnaha Guddigu waxay mushaar ku leeyihiin hay'adaha ay ka kala yimaadeen laakiin waxaa la siinayaa Gunno fadhi.

Qodobka 26^{aad}
Hawlaha Guddiga

1. Hawlaha Guddigu waxaa ka mid ah:
  - b) diyaarinta iyo dib-u-eegista qaab-siyaasadeedka ku aaddan adeegga kaalma-sharciyeedka;

- t) hubinta in habsami loo fuliyey adeegyada kaalma-sharciyeedka;
- j) kormeerid iyo qiimeyn lagu sameeyo waxqabadka adeegyada kaalma-sharciyeedka;
- x) magacaabidda, tababaridda, dalacsiinta iyo anshax-marinta hawl-wadeennada Xafiiska Kaalma-sharciyeedka, si waafaqsan shuruucda dalka;
- kh) aqoonsiga iyo la-gelitaanka heshiisyo iskaashi ee bixiyayaasha kaalma-sharciyeedka;
- d) xaqiijinta in Guddiga iyo Xafiisyada Kaalma-sharciyeedka ay leeyihiin hawl-wadeenno ku filan gudashada xilka iyo hawlaha loo idmaday Guddiga;
- r) u-gudbinta warbixin-sanadeedka waxqabadka Guddiga Wasaaradda si loo hor-dhigo Baarlamaanka;
- s) talo-siinta Wasaaradda iyo Baarlamaanka oo ku aaddan siyaasadaha iyo qaanuunka lama-huraanka ah ee looga baahan yahay si kor loogu qaado bixinta adeegyada kaalma-sharciyeedka ee la siinayo dadka saboolka ah iyo kuwa nugul ee Soomaaliya;
- sh) diyaarinta miisaaniyadda iyo xisaab-xirkeeda si waafaqsan xeerarka xisaabaadka dawladda ee JFS; iyo
- dh) ansixinta miisaaniyada iyo xisaab xidhkeeda si waafaqsan xeererka xisaabadka JFS.

Qodobka 27^{aad}

Muddada Xil-haynta Xubnaha Guddiga

1. Muddada Xil-haynta Xubnaha Guddiga waa 5 (shan) sano oo la cusboonaysiin karo 1 (hal) mar oo keliya, laga bilaabo taariikhda magacaabidda xubinimada Guddiga.
2. Haddii xubinta guddiga kamid ka ah ee lasoo magacaabay ay lumiso kamid ahaanshiyaheeda Hay'adda ay ka tirsaneyd markii hore, inta lagu guda jiro mudda xileedka guddigaan si waafaqsan faqrada 1^{aad} ee qodobkaan, Hay'addii soo dirsatey ayaa dib usoo magacaabaysa xubin kale, taasi oo guddiga kamid noqonaysa inta ka dhiman mudda xileedka Guddigan.

Qodobka 28^{aad}

Xilwaayidda Xubnaha Guddiga

1. Xubinta Guddiga waxay shaqada ka joogsanaysaa haddii:
  - b) muddada xil-haynta ka dhammaato;
  - t) uu iska casilo xilka;
  - j) u guda-waayo xilkiisa sabab cafimaada wgeed;
  - x) ay ku timaado geeri;

- kh) xil-ka-qaadis lagu sameeyo anshax-xumo baahsan awgeed oo ay ansixiyeen 2/3(saddex meelood laba) tirada guud ee Xubnaha Guddiga;
- d) uu isu sharaxo mansan siyaasadeed; iyo
- r) haddii uu lumiyo ka mid ahaanshihii Hay'addii soo dirsatay.

Qodobka 29^{aad}
Hab-raaca Xil-ka-qaadista Xubnaha Guddiga

1. Xil ka qaadista xubin Guddiga ka mid ah, waxa loo marayaa hab-raacyadii ay ku yimaadeen “Ciddii soo magacawday ayaa ka qaadi karta”.

CUTUBKA SHANAAD
FULINTA KAALMA-SHARCIYEED EE GUDDIGA

Qodobka 30^{aad}
Isku-dubbaridka Xiriirka Hay'adaha Kale

1. Marka laga reebo xilkiisa gaarka ah ee ku xusan Xeerkan, Guddigu isagoo kaashanaya hay'adaha dawlaha ah, kuwa aan-dawlaha ahayn iyo dadka kale ama hay'adaha ku hawlan horumarinta adeegyada kaalma-sharciyeedka, waa inuu isku-duwo:
- b) horumarinta qorshe lagu fulinayo bixinta kaalmo-sharciyeed ee dhammaan Soomaaliya, oo ay fuliyaan Xafiisyada Kaalma-sharciyeedk, la-hawl-galayaasha iskaashi iyo uruurada aan-dawlaha ahayn;
- t) la-tashiga hay'adaha ay khusayso;

Qodobka 31^{aad}
Qaab-dhismeedka Xafiiska Kaalma-sharciyeedka

Qaab-dhismeedka Xafiiska Kaalma-sharciyeedka wuxuu ka kooban yahay:-

1. Xoghayaha Guddiga iyo Howlwadeenada kale ee ka tirsan Wasaaradda Cadaaladda ee loo asteeyey in ay ka hawlgalaan xafiiska.

Qodobka 32^{aad}
Mas'uuliyadda Hawl-wadeennada

1. Guddigu wuxuu ka mas'uul yahay waxyeellada ka dhalata xil-gudasho-xumada ay ku kacaan Saraakiisha, Hawl-wadeennada ama Shaqaalaha Guddiga, iyagoo gudanaya xilalka loo idmaday.
2. Guddiga iyo cid kasta oo wakiil ka ah ama hawl-wadeennada fulinaya hawlaha Guddiga ee loo idmaday waxaa xil ka saaran yahay in ay waajibaadkooda u gutaan sida ugu habboon oo ku saleysan meel-mar, sida ilaalinta xogaha shakhsiyeed ee dadka ay u adeegayaan ama hay'adaha ay wada-shaqeyntu kala dhexayso.

Qodobka 33^{aad}
Waajibaadka Guddiga

Guddigu wuxuu yeelanayaa waajibaadka soo socda:

1. Dejinta Siyaasadaha la xiriira kaalma-sharciyeedka.
2. La-talinta Wasiirka ay khuseyso intii awooddiisa ku siman in la sameeyo xeer-nidaamiye kasta ee looga baahan yahay hirgelinta Xeerka Kaalma-sharciyeedka;
3. Diyaarinta iyo ansixinta tilmaanta kaalma-sharciyeedka ee ku aaddan maamulidda iyo hirgelinta kaalma-sharciyeedka intii awooddiisa ku siman.
4. Kormeeridda iyo daba-galka hawlaha ay qabtaan adeeg-bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka intii awooddiisa ku siman si waafaqsan Xeerkan.
5. Xaqiijinta la-xisaabtanka cid kasta oo bixisa adeeg kaalma-sharciyeed intii awooddiisa ku siman.
6. Dejinta iyo diyaarinta qaab iskaashi iyo wada-tashi ee dhexmara hay'daha ku hawlan bixinta kaalma-sharciyeedka intii awooddiisa ku siman sida uu tilmaamayo Xeerkan.
7. Diyaarinta qorshe-hawleedka sannadlaha ah ee kaalma-sharciyeedka intii awooddiisa ku siman.
8. Diyaarinta warbixin-sannadeedka ee wax-qabadka Guddiga iyo hirgalinta kaalma-sharciyeedka intii awoodooda ku siman sida caqabadaha jira iyo katala-bixinta

xallintooda, iyo u-gudbinta warbixintaas dhammaan hay'adaha ay khuseyso oo ay ugu horeeyaan Guddiyada Garsoorka ee Barlamaanka ee kor-joogtaynta ku leh.

9. Qiimeynta iyo anshax-marinta hawl-wadeennada iyo adeeg-bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka intii awoodooda ku siman, iyo u-gudbinta warbixinnada lama-huraanka ah hay'adaha ay khusayso.
10. Keydinta diiwaan-gelinta, idmanaanshaha, baabi'inta idmanaanshaha iyo diiwaan-ka-saaridda adeeg-bixiyeyaasha intii awoodooda ku siman.
11. Xallinta cabashooyinka dadweynaha, iyo cabashooyinka adeeg-bixiyeyaasha iyo deeq-bixiyeyaasha ee ku aaddan hawlaha iyo adeegyada kaalma-sharciyeedka si waafaqsan Xeerkan iyo shuruucda kale ee dalka, intii awoodooda ku siman.

Qodobka 34^{aad}

Idmanaanshaha Bixiyeyaasha Kaalma-sharciyeedka

1. Guddiga ay khuseyso wuxuu idmanaan siinayaa shakhsiyaadka iyo hay'adaha intii awooddiisa ku siman inay bixiyaan adeegyo kaalmo-sharciyeed si waafaqsan Qodobka 39^{aad} ee Xeerkan.
2. Guddiga ay khuseyso wuxuu heshiis iskaashi la gelayaa shakhsiyaadka iyo hay'adaha intii awooddiisa ku siman si loogu idmado bixiyeyaal kaalma-sharciyeed si waafaqsan Xeerkan.
3. Guddiga ay khuseyso haddii la jebiyo heshiiska iskaashi ee ku tilmaaman Qodobkan 34^{aad} (2) ee Xeerkan ama ay jirto sabab meel-mar ah wuxuu baabi'in karaa idmanaanshaha shakhsi ama hay'ad, wuxuuna wargelinayaa cid kasta oo ay khuseyso muddo ku siman 30 (soddon) maalmood gudahood, marka laga bilaabo taariikhda go'aanka la gaaray.
4. Cid kasta oo aan ku qanacsanayn go'aanka uu gaaray Guddiga Gobolka Banaadir ama Dawlad-goboleed Xubin ka ah Federaalka si ku aaddan diidmo idmanaansho-siin ama kala-noqosho idmanaansho, wuxuu rafcaan u gudbisan karaa Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka muddo ku siman 30 (soddon) maalmood gudahood, marka laga bilaabo taariikhda go'aanka la gaaray.

5. Haddii rafcaanlaha lagu tilmaamay Qodobkan 34^{aad} (4) ee Xeerkan, uu ku qanci-waayo go'aanka Guddiga Kaalma-sharciyeedka Federaalka, wuxuu rafcaanluhu codsi dib-u-eegis go'aanka u qaadan karaa maxkamadda awoodda u leh ee fadhigeedu yahay halka uu ka hawl-galo Guddiga gaaray go'aanka diidmada idmanaansha-siinta ama kala noqday idmanaanshaha rafcaanlaha.

Qodobka 35^{aad}
Shuruudaha Adeeg-bixiyeyaasha Kaalma-sharciyeedka

1. Hay'ad kasta oo bixinaysa adeegyo kaalma-sharciyeed waa in:
- b) ay lahaato idmanaansho si waafaqsan Xeerkan;
  - t) ay lahaato waayo-aragnimo bixinta adeegyada kaalmo-sharciyeedka;
  - j) ay yeelato ugu yaraan 1 (hal) qareen oo kormeere ah ama jooqto ah;
  - x) ay lahaato ugu yaraan 1 (hal) kaaliye qareen; iyo
  - kh) aysan hawl-wadeennadeedu lahayn taariikh anshax-xumo.

Qodobka 36^{aad}
Kaaliyeyaasha Qareennada

1. Kaaliye Qareen oo doonaya in loo idmado inuu noqdo bixiye kaalma-sharciyeed si waafaqsan Xeerkan waa in:
- b) uu haystaa shahaado jaamacadeed ee Kulliyad Sharci oo la aqoonsan yahay;
  - t) da'diisu aysan ka yarayn 21 (kow iyo labaatan) sano;
  - j) uu leeyahay anshax wanaagsan;
  - x) ku sugnaado kormeerka qareen idman; iyo
  - kh) uu leeyahay fayyo-qab caafimaad ee xil-gudasho.

CUTUBKA LIXAAD
SANDUUQA KAALMA-SHARCIYEED IYO
QODOBBO ISKU-DHAF AH
Qodobka 37^{aad}
Asaasidda Sanduuq Kaalma-sharciyeed

Si dhaqaale loogu helo adeegyada mashruuca kaalma-sharciyeedka qaran:

1. Waxaa la aasaasayaa Sanduuq dhaqaale oo u gooni ah kaalma-sharciyeedka oo uu meel-mariyo Golaha Wasiirrada Xukuumadda JFS, si loogu maamulo kaalma-sharciyeedka ee dhammaan Soomaaliya.
2. Ilaha dhaqaale ee Sanduuqa Adeegga Kaalma-sharciyeedka Qaran waxa ay ka imaanayaan meelaha soo socda:
  - b) ilaha lacagtu waxay ka imanaysaa qorshaynta Dawladda.
  - t) deeq, hadiyad, iyo waxyaabaha kale ee loo hibeeyo adeeg-bixinta kaalma-sharciyeedka;
  - j) lacagaha la siiyo kaalma-sharciyeedka ee uu Guddigu awood u leeyahay in uu isticmaalo si waafaqsan Xeerkan ama si ku saleysan shuruucda kale ee dalka; iyo
  - x) ilaha kale ee lacageed oo si sharci ah loogu deeqay ama loo deymiyey Guddiga oo ka yimid hay'adaha kale ee dawladda oo ay tahay in la daah-furo inta aan la isticmaalin, si waafaqsan xeer-nidaamiyayaasha maamulka maaliyadda ee dawladda JFS.
3. Guddiga waa inuu ka furtaa bankiyada lambar xisaab-socota, si loogu adeegsado kharash-bixinta khuseysa hirgelinta mashruuca kaalma-sharciyeedka qaran ee dhammaan Soomaaliya, si waafaqsan Xeerkan.
4. Habraaca lagu maamulayo Sanduuqa Kaalma-sharciyeedka waxa lagu soo saarayaa Xeer-nidaamiye.

Qodobka 38^{aad}
Xeer-nidaamiyayaal

1. Wasaaradda Cadaaladda waxay soo saaraysaa Xeer-nidaamiyayaal xidhiidh la leh nidaamyada iyo habraacyada lagu dhaqan gelinayo Xeerkan.

Qodobka 39^{aad}
Tilmaan Kaalma-sharciyeed

1. Guddiga ay khuseyso wuxuu baahinayaa tilmaan kaalma-sharciyeed oo ka kooban:
  - b) arrimaha gaarka ah ee mashruuca lagu bixinayo kaalma-sharciyeedka;
  - t) hab-raaca maamulka ee kaalmo-sharciyeedka;
  - j) codsiga iyo foomamka kale ee kaalma-sharciyeedka;
  - x) khidmadaha lagu dhiibayo adeegyada bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka ee dacwadaha iyo dacwad-socodsiinnada kala duwan;
  - kh) hab-raacyada kor-joogteynta iyo qiimeynta bixinta kaalma-sharciyeedka; iyo
  - (d) arrin kasta oo kale oo uu Guddigu go'aamiyo.
2. Qodobbada tilmaanta waxay saaran yihiin Guddiga, hawl-wadeennadiisa iyo bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka.

Qodobka 40^{aad}
Qorsheyaasha Kala-guurka

1. Qorsheyaasha kaalma-sharciyeedka hadda jira ee ay hoggaaminayso Wasaaradda Cadaaladda Federaalka, iyo heshiisyada u dhexeeya Wasaaradda, deeq bixiyeyaasha iyo bixiyeyaasha kaalmo-sharciyeedka, way sii soconayaan ilaa Guddiyada kaalmo-sharciyeedka Federaalka, Gobolka Banaadir iyo Dawlad-goboleedka Xubinta ka ah Federaalka la asaaso isla markaana la bilaabo hirgelinta mashruuca kaalma-sharciyeedka qaran si waafaqsan Xeerka Kaalma-sharciyeedka.
2. Qorsheyaasha kaalma-sharciyeedka hadda jira ee u dhexeeya Wasaaradaha Cadaaladda, Gobolka Banaadir iyo Dawlad-goboleedyada Xubnaha ka ah Federaalka, deeq-bixiyeyaasha iyo bixiyeyaasha kaalma-sharciyeedka, way sii soconayaan ilaa Guddiyada kaalmo-sharciyeedka Federaalka, Gobolka Banaadir iyo Dawlad-goboleedka Xubinta ka ah Federaalka la asaaso isla markaana la bilaabo hirgelinta mashruuca kaalma-sharciyeedka qaran si waafaqsan Xeerkan.

Qodobka 41^{aad}
Baabi'in

Waxaa la baabi'iyey Sharci kasta oo ka hor-imaanaya ama aan la socon karin Xeerkan oo khuseeya bixinta kaalma-sharciyeedka Soomaaliya.

Qodobka 42^{aad}
Dhaqan-gal

Xeerkani wuxuu dhaqan-gelayaa marka uu ansixiyo Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya, uuna saxiixo Madaxweynaha JFS, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda.

